

Evangelia după Luca (0) - Stanley Bruce Anstey

Cuprinsul

Introducere	1
Autorul – Luca	1
Caracterul neiuudaic al cărții.....	2
Câteva caracteristici remarcabile ale Evangheliei după Luca	3
Frumusețea morală în Hristos, Fiul Omului.....	4
Interpretarea și aplicarea Evangheliei după Luca	5
Luca accentuează slujirea Domnului în partea de est a Iordanului	6

Introducere

Evangelia după Luca Îl prezintă pe Domnul Isus Hristos ca Fiul al Omului, care lucrează printre oameni în harul ceresc. Este una dintre cele *trei* evanghelii numite „sinoptice” – Matei și Marcu fiind celelalte două. Ele sunt numite astfel deoarece oferă o prezentare generală simplă sau un rezumat al slujirii Domnului, în timp ce Evangelia după Ioan nu face aceasta. Cu excepția capitolelor doi, patru și șase, Ioan se concentrează exclusiv asupra evenimentelor din viața și lucrarea Domnului în Ierusalim.

Ceea ce caracterizează Evangelia lui Luca nu este gloria oficială a Domnului ca Mesia și Împărat al lui Israel, așa cum Îl prezintă Matei în Evangelia sa. De asemenea, nu ne prezintă – așa cum face Marcu – gloria Domnului ca mare profet sau slujitor, pe care Dumnezeu L-a promis să-L trimită în lume. La fel, nu subliniază caracteristicile naturii divine în Hristos, Fiul lui Dumnezeu, așa cum face Evangelia după Ioan. Mai degrabă, ea ne prezintă gloria morală a Domnului ca Fiu al Omului, adică desăvârșirea morală a vieții și căilor Sale ca Om.

În timp ce Matei are o ordine *dispensațională* și Marcu o ordine *cronologică*, Luca urmează o ordine *morală*. Chiar dacă nu pare întotdeauna așa, el scrie „în ordine” (Luca 1.3), scoțând adesea lucrurile din ordinea lor istorică și rezumându-le într-o ordine morală. El face aceasta pentru a ne transmite anumite învățături practice din viața și slujirea Domnului.

Autorul – Luca

Luca, „doctorul preaiubit”, cum îl numește apostolul Pavel (Coloseni 4.14), este autorul inspirat divin al acestei Evanghelii. El este singurul autor ne iudeu al Bibliei. Aceasta reiese din numele său, care este de origine greacă, și din modul în care apostolul Pavel vorbește despre el în Coloseni 4. Transmițând salutările colaboratorilor săi credincioșilor din Colose, Pavel vorbește despre două grupuri de credincioși: cei care au fost mântuiți din circumcizie (iudeii) și cei care au fost mântuiți din necircumcizie (păgânii) (compară cu Efeseni 2.11). El l-a inclus pe Luca în al doilea grup.

Introducere

Luca contribuie cu două cărți lungi la canonul Sfintei Scripturi: Evangelia după Luca și Faptele apostolilor. Aceste două cărți reprezintă mai mult de treizeci de procente din Noul Testament. Nu se știe exact când Luca a scris acest „raport” (Faptele apostolilor 1.1), dar când Pavel a scris prima sa epistolă către Timotei, el a numit relatarea lui Luca Sfânta Scriptură și a citat din ea (Luca 10.7; 1 Timotei 5.18). Știm doar că Luca a scris Evangelia înainte de a scrie Faptele apostolilor (Faptele apostolilor 1.1).

Deși Luca era foarte cult (era medic) și educat (era prieten cu Teofil, un om de rang social înalt), era un slujitor cu adevărat smerit al Domnului. Era un om atât de modest încât nici măcar nu și-a menționat numele în relatarea evenimentelor din Faptele apostolilor – o lucrare la care a contribuit în mod semnificativ. El face doar aluzie la prezența sa alături de apostolul Pavel, folosind pronumele „noi” și „nouă”. Astfel, Luca a fost un instrument ideal pentru Duhul lui Dumnezeu, pentru a-L descrie pe Domnul Isus în această Evanghelie ca fiind „blând și smerit cu inima” (Matei 11.29; 2 Corinteni 10.1; Filipeni 2.8).

Colaborarea dintre Luca și Pavel a început în Troa, unde s-a alăturat grupului misionar al lui Pavel, din care făceau parte și Sila și Timotei (Faptele apostolilor 16.10). Cei patru au traversat împreună Marea Egee și au adus Evangelia pentru prima dată în Europa. Când câțiva oameni au fost mântuiți în Filipi, Luca a rămas cu ei pentru a fonda și a păstori noua adunare (biserică) de acolo, în timp ce Pavel și ceilalți au continuat călătoria (Faptele apostolilor 17.1: „ei”). Luca și Pavel s-au despărțit pentru o vreme, dar s-au reîntâlnit în Filipi, după care Luca l-a însoțit pe Pavel la Ierusalim, unde Pavel a fost arestat (Faptele apostolilor 20.6). După ce Pavel a fost ținut prizonier timp de doi ani în Cezareea, Luca l-a însoțit în călătoria sa spre Roma, care s-a încheiat cu un naufragiu (Faptele apostolilor 27). După încă doi ani de prizonierat în Roma (Faptele apostolilor 28.30), Pavel a fost eliberat și mai târziu a fost arestat a doua oară. În timp ce alții l-au părăsit pe apostol în timpul celei de-a doua captivități, Luca i-a rămas fidel și a rămas alături de el până la sfârșit (2 Timotei 4.11).

Caracterul neiudaic al cărții

Luca se convertise ca ne iudeu din națiunile păgâne, și scria unui ne iudeu convertit (Teofil). Datorită originii sale, el avea un interes natural pentru semenii săi ne iudei și a scris sub călăuzirea Duhului Sfânt cu gândul la ei. Cartea are, prin urmare, un caracter ne iudeu. Relatând viața și slujirea Domnului, Pavel face adesea aluzie la faptul că harul lui Dumnezeu în Hristos va depăși granițele Israelului și va aduce binecuvântare lumii păgâne. Astfel, el arată că harul lui Dumnezeu este pur și simplu prea mare pentru a se limita la un anumit popor, ci că el va ajunge la toate popoarele. Domnul Isus a fost exclusiv „un slujitor al tăierii împrejur” (Romani 15.8) și, prin urmare, în slujirea Sa nu s-a dus personal la păgâni (Matei 15.24). Cu toate acestea, în întreaga Evanghelie există indicii care sugerează că, după ce Hristos a făcut ispășire prin moartea Sa și Duhul Sfânt a fost trimis, Dumnezeu va ajunge la păgâni pentru a-i binecuvânta (Faptele apostolilor 13.46-49; 15.14; 18.6; 28.28).

Caracterul ne iudaic al cărții se reflectă în faptul că Luca citează din Septuaginta, o traducere greacă a Vechiului Testament. De fapt, această Evanghelie spune puțin despre faptul că profețiile Vechiului Testament s-ar fi împlinit prin Domnul Isus, deoarece păgânii în general nu cunoșteau aceste profeții, deoarece Scriptura nu le fusese dată în mod expres (Romani 3.1,2; Efeseni 2.11,12). Aceasta se vede și din faptul că Luca își ia timpul să-și informeze cititorul (Teofil) despre situația anumitor locuri iudaice, ceea ce nu ar fi fost necesar pentru iudei, care erau familiarizați cu aceste locuri din țară (Luca 1.26; 4.31; 8.26; 21.37; 23.51; 24.13 etc.).

Luca este de fapt singurul evanghelist care include în narațiunea sa date care ne permit să legăm istoria sfântă cu istoria seculară (Luca 1.5; 2.1,2; 3.1). Aceasta ar putea fi important pentru

Introducere

păgâni, care cunosc mai degrabă istoria lumii decât istoria iudaică. De asemenea, apariția îngerului Gabriel în narațiune (Luca 1.19,26) face referire la lucruri păgâne, deoarece el este menționat în cartea Daniel în legătură cu vremurile națiunilor (Daniel 8.16; 9.21). În afară de aceasta, Luca urmărește genealogia Domnului până la Adam, strămoșul întregii omeniri (Luca 3.23-38), și nu până la Avraam, așa cum face Matei în Evanghelia sa (Matei 1.1-17). Rezultă că Hristos, Mântuitorul lumii, a venit pentru mântuirea întregii lumi, nu doar pentru descendenții lui Avraam.

Astfel, Luca prezintă vestea bună a lui Hristos ca pe un mesaj decisiv pentru bunăstarea și mântuirea întregului neam omenesc. Acest lucru face ca Evanghelia sa să fie ideală pentru misiunea printre neamuri.

Câteva caracteristici remarcabile ale Evangheliei după Luca

Prezentându-L pe Domnul Isus Hristos ca Omul desăvârșit printre oameni, Evanghelia după Luca transmite vestea bună în circumstanțe de viață obișnuite. Ea conține o serie de scene familiare la masă, în care Domnul învață și ilustrează adevărul în conversații. De aceea, este numită și Evanghelia „socială”. Aceste scene realiste din viața de zi cu zi ne oferă o perspectivă asupra vieții Mântuitorului blând și smerit, ale cărui căi erau pline de compasiune, dragoste și empatie. Astfel de scene arată cititorului o latură a Domnului Isus care este foarte atrăgătoare.

Femeile apar mai des în această Evanghelie decât în oricare alta. Vădulele sunt evidențiate în mod special. Ele sunt văzute primind revelații, profetind, intonând cântări de laudă etc. Poate că acest fapt are scopul de a evidenția latura morală a adevărului, către care femeile tind în mod natural.

Acest Evanghelie se adresează în special celor săraci, care se luptă cu încercările statutului lor social în viață. Multe dintre lecții se bazează pe această luptă comună și transmit speranță și încurajare tuturor celor care se află într-o situație similară. În același timp, Evanghelia avertizează asupra pericolelor bogăției. Astfel, se menționează mulți bărbați bogați; din aceste relatări se pot desprinde învățăminte morale importante, valabile pentru toți, nu doar pentru cei bogați.

Această Evanghelie se caracterizează și prin numeroase referiri la cer – mai ales în a doua jumătate a cărții –, care ilustrează trecerea de la pământ la cer, care a însoțit introducerea creștinismului. În acest context, lucrarea lui Luca este o pregătire pentru lucrarea lui Pavel, în care se vede un cer deschis și un Om glorificat, care stă acolo.

Rugăciunea este menționată de mai multe ori în această Evanghelie și este prezentată ca atitudinea corectă a omului, care este o creatură dependentă în creația lui Dumnezeu (Luca 1.10,13 etc.). Rugăciunea nu este doar învățată și recomandată pe tot parcursul Evangheliei, ci ea este și ilustrată în viața Domnului. Ca Om în propria Sa creație, Domnul Își exprimă la fiecare pas dependența de Dumnezeu, așa cum ar trebui să facă fiecare om. De peste douăsprezece ori se adresează lui Dumnezeu în rugăciune (Luca 3.21; 5.16; 6.12; 9.16,18,28-29; 10.21; 11.1; 22.17,19,32,41; 23.34,46; 24.30,50). Cât de diferit este acest fapt de Evanghelia după Ioan, care Îl consideră pe Domnul ca fiind Dumnezeu „revelat în trup”, care are toate caracteristicile divinității și, prin urmare, este „egal cu Dumnezeu” (1 Timotei 3.16; Ioan 5.18). Subliniind că El este „Dumnezeu” (Ioan 1.1), El nu Se roagă în Evanghelia după Ioan – cu excepția Ioan 6.11, unde El le dă un exemplu ucenicilor Săi. Rugăciunea înseamnă că un subordonat își exprimă dependența față de un superior și îi cere ajutor și îndrumare. Deoarece Domnul este prezentat în Luca ca Om dependent, este corect și potrivit ca El să Se roage, dar în Ioan, unde este prezentat ca Dumnezeu, El nu are pe nimeni superior. El este în legătură permanentă cu Tatăl Său, Îi vorbește pe tot parcursul Evangheliei, dar acest fapt nu este văzut ca rugăciune, ci ca

Introducere

părtășie între Persoane divine. (În Ioan 17 apare de mai multe ori cuvântul „a ruga”, dar ar trebui tradus cu „a dori”, deoarece, fiind Dumnezeu, El are tot dreptul să dorească lucruri.)

Frumusețea morală în Hristos, Fiul Omului

Poate că cea mai remarcabilă caracteristică din Evangelia după Luca este desăvârșirea căilor morale ale Domnului. El este pus la încercare în toate modurile posibile, așa cum ar putea fi pus la încercare și ispitit un om drept, și este văzut ca fiind desăvârșit în toate căile Sale.

Ca Dumnezeu, care S-a revelat în trup (1 Timotei 3.16), Domnul Isus era singurul Om care avea dreptul să Se înalțe pe Sine; dar, fiind găsit în chip de Om, S-a smerit pe Sine (Filipeni 2.8). El era blând și smerit (Matei 11.29) și Se amesteca printre oameni fără fast și pompă (Isaia 53.2). Își petrecea timpul mai ales printre cei care proveneau din cele mai umile medii. Era atât de smerit și modest, încât o femeie nu s-a gândit că ar fi ceva rău să-L întrerupă în timp ce El propovăduia Cuvântul. El i-a răspuns cu blândețe și nu a muștrat-o pentru asta (Luca 11.27). Era atât de modest și discret, încât nu Se remarcă printre ucenici ca fiind Învățătorul lor. Când au venit oamenii să-L aresteze, nu L-au putut recunoaște printre ceilalți și au trebuit să întrebe care dintre ei era liderul (Ioan 18.3-5).

Întreaga Lui viață a fost marcată de ascultare și supunere față de voia lui Dumnezeu (Filipeni 2.8; Evrei 5.8; Matei 11.25,26; 26.39). El a trăit în conformitate cu fiecare cuvânt care a ieșit din gura lui Dumnezeu (Isaia 50.4-7; Matei 4.4). El nu a acționat niciodată fără să fi primit mai întâi un cuvânt de la Tatăl Său. El nu a făcut niciodată nimic pentru a-Și place Lui Însuși (Romani 15.3), ci a trăit pentru a fi plăcut Tatălui Său (Ioan 8.29). Acesta a fost scopul vieții Sale de dimineața până seara (Ioan 4.34).

Deoarece ascultarea și fericirea merg mână în mână (Proverbele 29.18; Ioan 13.17), El era un Om cu adevărat fericit. Era un Om plin de bucurie, dar niciodată nehibzuit sau să spună lucruri fără rost. Bucuria Lui nu provenea din circumstanțe plăcute (vreme bună etc.), ci din comuniunea cu Tatăl Său (Ioan 16.32).

El era cu adevărat un Om altruist. Punea interesele și nevoile altora înaintea celor proprii. Se străduia să le asigure binele și bunăstarea altora și folosea puterea lui Dumnezeu pentru a le satisface nevoile, dar nu a făcut niciodată o minune pentru Sine, pentru că El Însuși suferea de lipsuri, foame și sete. Era întotdeauna accesibil; avea timp chiar și pentru copii (Matei 19.13-15). Nu a respins niciun om care L-a căutat (Ioan 6.37). Orfanii și văduvele au găsit milă la El (Luca 7.12).

Vorbirea Lui era plină de har, atât de mult încât oamenii se minunau de cuvintele de har care ieșeau din gura Lui (Luca 4.22). El nu S-a certat niciodată și nu a spus niciodată un cuvânt pe un ton greșit (1 Petru 2.22,23). Slujitorii, care fuseseră trimiși să-L aresteze, au trebuit să recunoască că nu auziseră niciodată pe cineva vorbind ca El (Ioan 7.46). El i-a vorbit femeii de la fântână cu un tact atât de minunat, încât a îndepărtat-o de o viață de păcat (Ioan 4).

El nu S-a lăudat niciodată cu abilitățile Sale în slujire. Ar fi putut cita pasaje întregi din Scriptură, dar astfel ar fi atras atenția asupra Sa într-un mod greșit. El nu a folosit Cuvântul lui Dumnezeu pentru a-Și demonstra cunoștințele, ci a citat doar ceea ce era necesar în situația respectivă.

El nu S-a apărat niciodată împotriva insultelor personale. Când adversarii Lui L-au insultat și au spus că este samaritean, El a trecut cu vederea, dar a apărat gloria Persoanei Sale în divinitate (Ioan 8.48,49).

Introducere

Sfințenia Sa L-a făcut un străin în lumea pe care El a creat-o, deoarece aceasta era pângărită de păcat (Ioan 1.10). El era un Om al durerii, dar niciodată trist și melancolic. El purta în inimă grijile celorlalți și simțea profund dificultățile prin care treceau (Isaia 53.3,4; Matei 8.16,17). Când un lepros sărac a venit la El, El a fost cuprins de milă, Și-a întins mâna și l-a atins (Marcu 1.41). Era probabil prima dată după mulți ani când cineva îl atingea pe acest om, deoarece contactul cu un lepros era interzis! El îi mângâia pe cei îndurerați de moartea celor dragi (Marcu 5.35-43; Luca 7.11-15; Ioan 11.17-46).

Era credincios. Mânca în casa unui fariseu, dar nu și în casa unui saducheu, pentru că saduchei neagă Sfintele Scripturi și fundamentele credinței iudaice. Nu avea nicio legătură cu ei, ci mai degrabă îi muștra pentru necredința lor (Matei 22.29).

Toată viața Lui a fost respins de poporul pe care îl iubea și voia să-l binecuvânteze, dar nu S-a plâns niciodată de asta. Adesea petrecea nopțile sub cerul liber, fără să aibă un loc unde să-Și odihnească capul (Matei 8.20). Când a vizitat Ierusalimul și a învățat poporul în Templu, nimeni nu s-a gândit să-L invite la el acasă. Așa că S-a dus pur și simplu pe Muntele Măslinilor și Și-a petrecut noaptea acolo (Ioan 7.53-8.1). Nu voia să Se impună nimănui care nu-L dorea. Când S-a dus cu cei doi ucenici la Emaus, S-a prefăcut că vrea să meargă mai departe și a așteptat până când ei L-au obligat să intre în casa lor (Luca 24.28).

Ucenicii Lui L-au înțeles greșit și L-au prezentat adesea în mod eronat. El le-a corectat cu răbdare greșelile și nu a folosit niciodată eșecurile lor ca pretext pentru a-i umili. În loc să Se concentreze asupra greșelilor lor, El le-a ridicat gândurile la un nivel superior de comuniune cu El Însuși. Nu e de mirare că L-au iubit!

El Și-a ilustrat propria învățătură în mod desăvârșit – să faci bine și să împrumuți fără să speri să primești înapoi (Luca 6.35). Nu a existat niciun caz în care să-Și fi revendicat dreptul asupra persoanei sau slujirii celor pe care i-a restaurat și eliberat. El a iubit, vindecat și eliberat mulți oameni, dar nu a așteptat nimic în schimb, deoarece esența harului constă în a face bine altora, nu în a te îmbogăți pe tine însuși. Cu fiecare ocazie, El a arătat că este mai bine să dai decât să primești (Faptele apostolilor 20.35).

El nu voia să fie compătimit de nimeni. În Ghetsimani, El le-a cerut ucenicilor să vegheze cu El, dar nu să se roage pentru El (Matei 26.40). Când ucenicii Lui L-au părăsit în grădină și nu au vegheat cu El nici măcar o oră, El le-a iertat somnul, spunând că duhul lor era dispus, dar trupul era slab (Matei 26.41). El le-a iertat slăbiciunea, dar nu păcatul. Pe drumul spre cruce, El le-a spus femeilor să nu plângă pentru El, ci pentru ele însele și pentru copiii lor, în fața judecății care urma să vină asupra cetății vinovate (Luca 23.28).

Când L-au răstignit, El S-a rugat pentru binecuvântare lor și L-a rugat pe Tatăl Său să îi ierte (Luca 23.34). Chiar și în momentul morții, El a avut timp pentru tâlharul care era la un pas de condamnare și a turnat ulei și vin din proviziile lui Dumnezeu, pentru că omul se pocăise cu adevărat (Luca 23.39-43).

Așadar, El a fost un Om desăvârșit în viață și în moarte, iar Luca accentuează această latură a Persoanei Domnului.

Interpretarea și aplicarea Evangheliei după Luca

Deoarece cartea accentuează adevăruri morale și practice, este important să reținem că Luca, în prezentarea veștii bune a lui Hristos, nu subliniază latura doctrinară a lucrurilor, ci o pune adesea în plan secund pentru a accentua adevărurile morale. De exemplu, în capitolul al doisprezecelea, Luca redă învățătura Domnului despre a doua Sa venire (Luca 12.35-40). Când studiază acest pasaj, cititorii Bibliei sunt adesea distrași de la esențial, încercând să afle dacă

Introducere

Domnul se referă la răpire sau la arătarea Sa și, prin urmare, adesea nu înțeleg sensul învățării Sale. Domnul vorbește aici despre necesitatea ca credincioșii să fie într-o stare morală corectă în timp ce așteaptă venirea Sa și, de aceea, Luca vorbește în general despre venirea Domnului, fără a se concentra pe unul dintre cele două aspecte. S-ar putea da zeci de exemple pentru a ilustra această accentuare morală față de aspectul doctrinar al lucrurilor. Dacă ținem cont de aceasta când citim Evangelia după Luca, vom beneficia pe deplin de învățătură.

Luca accentuează slujirea Domnului în partea de est a Iordanului

Deși cei patru evangheliști se suprapun parțial în descrierile vieții și slujirii Domnului, fiecare dintre ei se concentrează pe o altă zonă în care El a activat în țara Israel. Matei se concentrează în special pe slujirea Domnului în Galileea (Matei 4.12–15,20; 15.29-16.12; 17.22-18.35), în timp ce Marcu menționează slujirea Domnului în Galileea, dar extinde activitatea Sa în zonele îndepărtate din jurul Galileei (Marcu 6.1-9.27). Ioan, pe de altă parte, se concentrează aproape exclusiv pe slujirea Domnului în Iudeea. Luca relatează despre slujirea Domnului în Galileea, dar subliniază slujirea Sa pe drumul spre și dinspre Perea. Este vorba despre o zonă situată pe partea estică a Iordanului, în partea de sud a țării, denumită „ținuturile Iudeii, dincolo de Iordan” (Matei 19.1; Marcu 10.1). Matei și Marcu scriu doar un singur capitol despre această slujire, în timp ce Luca îi dedică nu mai puțin de zece capitole (Luca 9.51–19.27)! Aproximativ jumătate din conținutul Evangeliei după Luca nu se regăsește în celelalte Evanghelii! Acest fapt face ca Evangelia lui să fie unică. Este inutil să spunem că, fără Evangelia după Luca, ne-ar lipsi multe lucruri.

Din The Gospel of Luke. The Operation of Heavenly Grace Among Men in the Person of the Lord Jesus Christ,

Hamer Bay: Christian Truth Publishing, 2022.

Sursa: <https://www.soundwords.de/das-evangelium-nach-lukas-0-a18538.html>